

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 134. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956848138816/facsimile.pdf (tilgået 07. maj 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

maa bære Skylden for den materielle Jammer og det aandelige Mærke, der nu ikke blot truer, men ligefrem griber om sig heroppe.

Formodentlig er det hele Verdens Problem, der gaar igen her. Overalt kniber det for Menneskeheden moralsk at holde sig paa Højde med sine egne Fremskridt. Paa Færøerne er dette Problem kun forenklet og forstærket i en saadan Grad, at det fremtræder med særlig Klarhed. Men netop derfor har det ogsaa sin Interesse ud over de Kredse, der specielt interesserer sig for Færøernes Fattigdom og vanskelige Stilling i disse Aar.

Det gamle færøske Samfund var et Bondesamfund. Jordens Drift var primitiv, Hjælpebidlerne fattige. Hele Landets Økonomi beroede for det meste paa ren Naturalhusholdning. Man gør sikkert klogt i ikke at betragte denne Tilstand som en Idyl, men Samfundet besad i hvert Fald den Balance, der synes at være alle moderne Samfundsreformatorens Maal. Den færøske Almue forstod sine Kaar og var i fuldkommen Harmoni med sin Tilværelse. De Gamle var kloge og fine Mennesker, og man fristes til at tro, at de var lykkelige paa en Maade, som nu er forbeholdt nogle ganske faa mærkværdige Filosofer.

Den første Følge af Monopothandelens Ophævelse var, at det gamle Bondesamfund med dets Naturalhusholdning afløstes af et nyt fiskeridrivende Samfund med Pengehusholdning. Selvfølgelig blev der ved med at være Bønder, men deres Kaar forringedes, og deres sociale Betydning blev derfor stærkt reduceret.

Den anden, selvfølgelig Konsekvens af de nye Tiders Indtog maatte blive, at ogsaa det gamle Samfunds Kultur begyndte at gaa i Opløsning. Færingerne havde deres eget gamle Sprog, de havde en Kvadlitteratur, som er verdensberømt, de havde deres Dans, deres smukke og fine Folkeliv, deres dybt harmoniske kristne Tro — og alt dette begyndte at forvitte. I Stedet fik de Skolebøger (ikke overvældende mange), illustrerede Blade og Almanakker, Stucorgler, Fotografialbumer, Afholdsforeninger og skotske Sekter.

En festlig frisk Parvenutid oprandt. Tiden op imod 1900 er den